

Beste natuurvrienden,

In de verte gloort reeds de eindejaarsperiode en ja, ook de donkere zes weken staan voor de deur. Hier en daar zie je zelfs al een (overdreven) enthousiasteling de kerstboom optuigen. Een periode van 't jaar om gezellig en knus binnen te blijven bij een tas chocomelk? Niks van, een beetje natuurliefhebber laat zich door kou of nattigheid niet afschrikken (eerlijk gezegd, we troffen zeer aangenaam herfstweer) en zo wandelden

op zondag 14 november toch weer **23 NVO-ers** (19 AM en slechts 5 PM) rond onze eigenste **Spuikom**. November is nog volop trekperiode dus het werd vooral uitkijken naar allerlei ~~gevoelte~~ vogelsoorten.

De Spuikom werkt vooral in de winter als een magneet op vogels. Ze vinden er rust op de eilandjes of ver in het midden van de plas. Ze hoeven er geen vossen of honden te vrezen en het ondiepe water, 90 % van de Spuikom is slechts 1,5 m diep, zit boordevol voedsel: schelpen, wormen, zeewier, vissen...

“Hoeveel vogels is veel vogels?” hoor ik u denken. Wel in ieder geval duizenden. “En hoeveel soorten?” Wat onderzoekwerk op waarnemingen.be levert het volgende op: In België werden sedert begin 2000 zo'n 420 vogelsoorten gemeld. Enkel op de Spuikom zijn dat er maar liefst 202. Wie de Vicogneweiden en het Vicognebosje meeneemt in de telling komt dicht tegen 250 soorten. Ja inderdaad, meer dan de helft van alle vogelsoorten die je in België kunt te zien krijgen werden al gezien bij ons op en rond de Spuikom, een echte toplocatie dus voor vogelaars. Door de grote afstanden is een verrekijker hier onmisbaar. Wie er zich echt wil op toelleggen zal vroeg of laat wellicht ook overschakelen op een telescoop die tot 60x vergroot (een verrekijker meestal 10x).

Met NVO hebben we er al 74 soorten genoteerd, dus we hebben nog veel ruimte voor nieuwe waarnemingen. Wat die opzoekingen via waarnemingen.be betreft: hoe je die precies kunt uitvoeren demonstreren we nog eens tijdens ons volgende jaaroverzicht op 16 januari.

Topper tijdens deze wandeling was zonder twijfel de Ijsvogel. Sedert enkele jaren heeft deze soort ontdekt dat de Spuikom een prima

plaats is om te overwinteren en er zitten er altijd wel enkele rond de sluizen of bij de eilandjes. Vooral bij de sluizen van de Noord-Ede is de kans heel groot dat je er eentje te zien krijgt. Soms heel kort, voorbijzoevend als een pijl uit een boog. Maar wie geluk heeft kan dit prachtig vogeltje minutenlang bewonderen en we weten ondertussen wel dat NVO-ers zowel qua weer als qua waarnemingen vaak de wind mee hebben. Maar in feite is de boodschap gewoon: Stap buiten, hou ogen en oren open en vooral... geniet van al het fraais dat moeder natuur je te bieden heeft en dan zal daar ook af en toe een Ijsvogel tussen zitten.

Metten is weten... na deze dertiende activiteit vinkten we in **2021 reeds 505 verschillende soorten** af. Sedert de NVO-start begin 2017 zijn dat al **1087 verschillende soorten** geworden. Bij elk verslag voegen we 12 foto's met een woordje uitleg waarbij we proberen steeds andere soorten in het spotlicht te zetten, zo passeerden al **951 verschillende soorten** de revu. Je kunt al die foto's en tekstjes ook bekijken in samenvattende excel-bestanden, te vinden op onze site via deze link : <https://nvosite.com/bestanden/> . Je kunt er ook alle vorige verslagjes vinden : <https://nvosite.com/archief/>

Natuurwaarnemingen zijn soms vluchtig en vervagen helaas weer snel. Gelukkig zorgen onze hoffotografen vaak voor mooie foto's (tijdens de wandeling gemaakt zeg, dat is straf) en zo vind je op het einde van dit verslag opnieuw 7 extra foto-pagina's (bedankt Natacha, Dirk en Rene). De notities van Marijke waren een prima geheugensteuntje, waarvoor dank.

Herhalen-herhalen-herhalen... en dan maar hopen dat na een dertigtal herhalingen de info eindelijk ingebrand is op de harde schijf. Zoals het verschil tussen onze meeuwen bijvoorbeeld. Op deze pagina de 4 meest voorkomende soorten, te beginnen met een **Kokmeeuw** die qua kopveren nog wat twijfelt tussen winter- en zomerkleed. (foto: JaVa)

Op het strand en in de duinen staat heel wat gras en dat noemen we dan allemaal Duinhelm. Te gemakkelijk want er zitten ook andere, minder algemene soorten tussen.

Zandhaver herken je aan de blauwige kleur, het bredere blad (in vergelijking met Duinhelm) en de zaadjes die groter zijn en daarom aan een korenaar doen denken. (foto: waarnemingen.be)

Deze **Zilvermeeuw** toont wel al duidelijk de bruinige streepjes op de kop die bij de grote meeuwensoorten het enige verschil is tussen winterkleed (op de foto) en zomerkleed. Verder herken je deze soort aan de lichtgrijze rug (die bij vogels "mantel" heet), de roze poten en de zwarte vleugeltoppen met witte vlekken die we "vensters" noemen. (foto: waarnemingen.be)

Sommige planten maken het nog iets moeilijker want ze passen hun verschijningsvorm aan naargelang omstandigheden waarin ze groeien. **Hertshoornweegbree** kan bladrozetten vormen met een diameter van wel 10 centimeter. Maar in de voedselarme, droge en warme situatie bovenop een muurtje bleef het bij slechts een paar centimeter. (foto: WiHo)

De grootste meeuwensoort ter wereld (want albatrossen en Jan-van-Genten zijn geen meeuwen) is de **Grote mantelmeeuw**. Met een spanwijdte tot 170 cm is het een indrukwekkende verschijning. Vis afpakken van een Aalscholver? Dodaarsje of Konijntje doodpikken en in 1 keer inslikken... moet kunnen... (foto: waarnemingen.be)

Een stukje kleiner dan de vorige soort is deze **Kleine mantelmeeuw**. Of toch niet want een grote Kleine mantelmeeuw kan groter zijn dan een kleine Grote mantelmeeuw... en vice versa. Het meest duidelijke verschil tussen beide soorten zit in de kleur van de poten, alhoewel het niet altijd even duidelijk te zien is als op deze foto's. (foto: JaVa)

Op de Spuikom zitten in de winter heel wat futen waaronder wat verschillende soorten. In winterkleed zijn ze onopvallend gekleurd en vallen de verschillen wat moeilijker te zien. De grootste soort is de Fuut (Gewone fuut zou beter zijn), de kleinste de Dodaars, en daartussenin zit deze **Geoorde fuut**. (foto: JaVa)

Geen nieuwe soorten deze wandeling? Ja toch wel, dankzij onze eigenste NVO-plantenspecialist ontdekten we bijvoorbeeld deze **Kleine mantelanjer** die nog vrolijk stond te bloeien op één van de bermen. Hoe de soort er terecht kwam is een raadsel want het is zeker geen alledaagse verschijning, op waarnemingen.be staat ze als "zeer zeldzaam" aangevinkt. (foto: waarnemingen)

Twintig jaar geleden stonden zilverreigers nog in de lijst van zeldzame waarnemingen. Zeker in de winter want dan trokken ze bijna allemaal terug richting Zuid. Maar de laatste jaren zien we ze steeds meer en zo is, ook in de winter, deze **Kleine zilverreiger** (te herkennen aan de gele tenen) een eerder algemene verschijning geworden. (foto: waarnemingen.be)

We deden tijdens deze wandeling een poging om zoveel mogelijk verschillende vogelsoorten te zien en/of te horen. Tijdens de ochtendwandeling noteerden we maar liefst 40 soorten, wat met een grote groep niet zo evident is. Natuurlijk moet je dan wel ook "gewone soorten" zoals deze **Roodborst** meetellen. (foto: waarnemingen.be)

Ook deze **Grote tijm** stond hier wat onverwacht. Beide soorten horen in feite meer in een rotsachtige omgeving thuis. Ontsnapt ze uit een naburige tuin of bloembak? Bracht een overgemotiveerde natuurliefhebber ze mee van een (verre) uitstap en deed hij/zij hier aan natuuruuitbreiding? Wie zal het zeggen... (foto: waarnemingen.be)

Belofte maakt schuld... ja hoor, we kregen de **ljsvogel** te zien. De ochtendploeg noteerde maar liefst 5 waarnemingen, de namiddagploeg toch ook 3. Vooral aan de sluizen van de Noord-Ede was hij (want het was een mannetje) heel lang te zien. 's Morgens zagen we hem een visje vangen, in de namiddag was het een flinke steurgarnaal. (foto: waarnemingen.be)

Deze activiteit gemist??? Geen probleem!!!

Er staat al een nieuwe activiteit op het programma want op **zaterdag 27 november** gaan we opnieuw op zoek naar paddenstoelen, deze keer in het **bos van De Haan**.

Maar raadpleeg deze week nog een paar keer de site en je mailbox want misschien moeten we vanwege (weer maar eens) een covid-golf de NVO-activiteiten een tijdje opschorten.

(de info-mail mag je op maandag 22 november in je mailbox verwachten)

Meer info over de eerstvolgende activiteiten vind je hieronder.

Vriendelijke groeten en tot binnenkort

Jan Vanhoutte

Wandelingen in de nabije toekomst :

Sinds begin 2017 organiseert **NVO** elke maand 2 natuuractiviteiten.

NVO staat voor **NatuurVrienden Oostende** en verenigt op een vrijblijvende manier mensen die samen van natuur willen genieten.

De 2^e zondag van elke maand verkennen we een stukje Oostendse natuur. De 4^e zondag van elke maand zoeken we het, carpool-gewijs, wat verderop. Op deze manier bezoeken we, over 3 jaar gespreid, **meer dan 60 verschillende locaties**.

ALLE activiteiten zijn steeds gratis.

Na elke activiteit wordt een verslagje doorgemailed naar alle deelnemers.

Enkele dagen voor de volgende activiteit wordt een klein info-mailtje verstuurd.

Er werd ook een site opgestart waarop alle verslagjes en wat extra info over NVO terug te vinden zijn.

<https://nvosite.com/>

Volgende NVO-activiteiten (steeds keuze tussen ochtend- en namiddagwandeling) :

- **Zaterdag 27 november** : Paddenstoelenwandeling in het **bos van De Haan**
Wegens kalenderproblematiek gaat deze activiteit uitzonderlijk door op een zaterdag
Start : 08u30 en 13u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **Zondag 12 december** : wandeling op 't Klein strand en het Westerstaketsel
Start : 09u00 en 14u00 aan het Zeeliedenmonument / Zeeheldenplein / Oostende
- **Zondag 19 december** : Paddenstoelenwandeling in het **Wijnendalebos** in Torhout
Opgelet, deze activiteit valt op de derde en dus niet op de vierde zondag van de maand
Start : 08u30 en 13u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **Zondag 16 januari** : kleine wandeling langs de **Spuikom en Jaaroverzicht**
Start : 09u00 en 13u45 aan ontmoetingscentrum De Ballon / Mansveldstraat 9 / Oostende
- **Zondag 30 januari** : winterwandeling langs de **IJzermonding**
Start : 08u30 en 13u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **Zondag 13 februari** : zoeken naar aanspoelsels op het **strand van Raversijde**
Start : 09u00 en 14u00 aan het Duinenkerkje te Mariakerke / Dorpsstraat 90 / Oostende

Weer of geen weer, er wordt **altijd** op de voorziene plaats en (stipt) op het voorziene uur gestart

Wie deze mails liever niet meer ontvangt kan zich uit de bestemmelingenlijst laten schrappen door een klein mailtje terug te sturen.

Je kunt me steeds bereiken via mail op jan.vanhoutte@proximus.be

(ook opmerkingen, vragen, verbeteringen, voorstellen... zijn steeds meer dan welkom via mail)

foto : DiNo

foto : RenYp

foto : RenYp

foto : RenYp

Grijs weer, vogel te ver weg en/of in een vreemde houding, of half verstopt in een struikje, nee niet altijd is vogels kijken eenvoudig of gemakkelijk...

Linksboven beginnend en met de klok mee:

- een vrouwtje **Merel**, roep maar (mailen dus) als je iets anders denkt te zien
- heeeel ver weg maar nog net herkenbaar als **Buizerd**
- 3 van de 10 **Blauwe reigers** die in de Vicogneweiden samen wat stonden te "chillen".
- stel je voor dat je een neus (of een snavel) hebt van 15 cm lang en je kunt er toch mee onderaan in je nek krabbelen... onmogelijk?... Deze **Kleine zilverreiger** lijkt er geen probleem mee te hebben. Omdat vogels meer nekwervels hebben dan zoogdieren (die hebben er altijd 7) en de nekgewrichten ook een stuk flexibeler zijn kunnen zij deze kunstjes wel.
- in een struik en in vooraanzicht... beetje lastig... gelukkig besloot deze **Heggenmus** zijn liedje te zingen en ons zo een flink stuk te helpen bij het vinden van de juiste soortnaam.

foto : DiNo

Starten aan de sluizen met wat uitleg over de geschiedenis en de functie van de Spuikom, maar meteen ook flink wat vogels in zicht die hier in het diepere water komen vissen. In feite werd deze foto nog voor de start genomen vandaar dat de sociale babbel hier en daar nog wat primeert op de waarnemingen.

foto : NaGy

foto : DiNo

Iets verderop focussen we wel volledig op wat de natuur te bieden heeft, verrekijkers en camera's in de aanslag dus.

foto : DiNo

foto : NaGy

foto : NaGy

foto : NaGy

DAAR!!!! ... enthousiasme bij het ontdekken van een mooie soort... aan de grijs op Marijke's gezicht denk ik dat dit de IJsvogel was.

Zeker bij rustig herfstweer (er was zo goed als geen wind) is zo'n toertje rond de Spuikom een hele mooie wandeling. Wijdse panorama's en voortdurend kans op bijzondere waarnemingen.

Voor natuurfotografen vormen vogels een echte uitdaging. Vaak moet je van ver het juiste moment proberen te vangen. Tijdens een wandeling is dat niet gemakkelijk. Linksboven beginnend en dan met de klok mee:

- **Aalscholver** scheert laag over het water
- Twee **Tureluurs** (of is het toch Tureluren?) staan wat te rusten, allebei op hun linkerpoot
- een **Steenloper** vliegt op en toont de witte "sigaar" op zijn rug.
- Enkele **Futen** lieten zich van heel dicht bekijken, je kunt zelfs de afzonderlijke waterdruppels zien
- **Kleine zilvereigers** zijn veel kleiner dan je zou denken, hier kun je vergelijken met de **Kokmeeuw**
- zo herkennen we een **Steenloper** natuurlijk beter

foto : RenYp

Af en toe, maar veel minder dan tijdens andere wandelingen, werd toch ook wat tijd gemaakt voor de niet-vogels.

Linksboven beginnend en met de klok mee :

- aan **Klimop** hangt een vreemd verhaal vast. De soort zou in feite thuishoren op het Zuidelijk halfrond en (heel) lang geleden in onze streken terecht gekomen zijn. Omdat de seizoenen daar tegengesteld zijn aan de onze bloeit klimop dus in de (late) herfst en draagt vruchten in het voorjaar.

- Op deze detailfoto kun je de meeldraden nog zien, de plant staat dus half november nog echt te bloeien.

- brrr... kleine bruine paddenstoeltjes (KaaBeePeetjes dus) zijn supermoeilijk te benoemen maar als we toch een gok moeten wagen gaan we voor **Gazonvlekplaat**.

- een **Dwergmispel** doet zijn naam eer aan want bovenop een muurtje is ze wel erg klein gebleven. Vreemd genoeg gebruikt men voor deze soort meestal (het eerste stuk van) de wetenschappelijke naam: Cotoneaster.

- ach dat is beter... een soort die we altijd meteen kunnen herkennen: de **Geschubde inktzam**.

- nog net bloeiend en daarom ook nog determineerbaar: de zeldzame **Kleine mantelanjer**

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

Linksboven beginnend en met de klok mee:

- in een poging ook wat zangvogeltjes te scoren wandelden we een klein stukje door het Vicognebosje
- zoekt de gids hier zijn interne harde schijf af naar bruikbare informatie? Of probeert hij een overenthousiaste NVO-(st)er wat tot bedaren te brengen? Het zou allebei kunnen...
- rare jongens, die fotografen... een Spuikom vol vogels maar blijkbaar is "den andere kant" ook interessant
- mooi om te zien dat iedereen op zo'n vogelwandeling donkere kleren aantrekt om wat meer op te gaan in de achtergrond... welja... bijna iedereen...
- bij de enige echte Oostendse oesterkwekerij hoort een woordje uitleg... en nee... we hebben niet geproefd
- met een wat grotere groep is het soms zoeken naar een geschikte plaats om even stil te staan. Gelukkig zorgen de NVO-ers quasi vanzelf voor een ideale spreiding zodat we niet allemaal op een bolletje staan (maar wat natuurlijk ook wel eens gezellig kan zijn, beetje afhankelijk van wie dan je meest dichte "mede-bollers" zijn)

foto : RenYp

Een korte bijna hysterische gil... een neon-blauwe flits... daar gaat ie weer, de **IJsvogel**. Wie er tijdens deze wandelingen geen heeft gezien was echt wel in dagdromen verzonken want op wel 6 verschillende locaties kregen we er eentje te zien. Er valt over te discussiëren maar qua opvallende kleuren kan geen enkele andere vogel van bij ons hieraan tippen. En smaken verschillen maar voor veel vogelaars is de dag al geslaagd als de IJsvogel weer eens goed in beeld kwam.

foto : RenYp

foto : RenYp

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : RenYp

Stukje wandelen... wat natuur bekijken en benoemen... babbeltje onderweg... teusje op een leuke locatie.
Tja, er zijn slechtere manieren om je zondagochtend (of -namiddag) mee te vullen... toch?...

